

COMPLIANCE INSIGHTS

Vol. 109

**Kredyt wiązany?
UOKiK nakłada
blisko 5 mln zł kary
na AS Inbank**

1a. Rzeczywisty charakter umowy o kredyt

U podstaw decyzji Prezesa UOKiK legło twierdzenie, że umowy zawierane przez AS Inbank z konsumentami spełniały warunki kredytu wiążanego, natomiast AS Inbank traktował je jako kredyty niewiązane – takie stanowisko przedstawiał m.in. w formularzach informacyjnych oraz odpowiedziach na reklamacje. Spółka przekonywała również, że bank i sprzedawca to niezależne podmioty, a umowa sprzedaży i umowa kredytu są odrębnymi umowami.

1b. Rzeczywisty charakter umowy o kredyt

Prezes UOKiK nie podzielił tej opinii, wskazując, że „Charakter umowy wynika z prawa i z tego, jak w rzeczywistości wygląda proces sprzedaży i finansowania, a nie z etykiety nadanej mu przez przedsiębiorcę”. W formularzach informacyjnych AS Inbank wskazywał, że kredyt nie jest wiązany. Podobne stanowisko bank przedstawiał konsumentom w odpowiedziach na reklamacje.

2a. Kredyt wiązany – definicja

Zgodnie z ustawą z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim umowa o kredyt wiązany to umowa o kredyt przeznaczony wyłącznie na sfinansowanie nabycia towaru lub usługi na podstawie innej umowy, przy czym obie umowy są ze sobą powiązane, jeżeli:

- sprzedawca lub usługodawca udziela kredytu konsumentowi na nabycie towaru lub usługi od tego sprzedawcy lub usługodawcy, albo

2b. Kredyt wiązany – definicja

- nabycie towaru lub usługi jest finansowane przez kredytodawcę, który współpracuje ze sprzedawcą lub usługodawcą w związku z przygotowaniem lub zawarciem umowy o kredyt, albo
- nabycie towaru lub usługi jest finansowane przez kredytodawcę, a towar lub usługa są szczegółowo określone w umowie o kredyt.

W skrócie: kredyt jest wiązany, jeśli służy sfinansowaniu konkretnego towaru lub usługi, a między umową kredytu a umową sprzedaży istnieje powiązanie, o którym mowa w ustawie.

3a. Konsekwencje uznania kredytu za kredyt wiązany

Rozliczenie kredytu wiązanego podlega odrębnym regulacjom prawnym. W sytuacji, gdy konsument odstępuje od umowy kredytowej, a środki trafiły już do sprzedawcy, obowiązek ich zwrotu spoczywa wyłącznie na sprzedawcy. Ponadto rozwiązanie umowy sprzedaży skutkuje automatycznym wygaśnięciem powiązanego z nią kredytu.

3b. Konsekwencje uznania kredytu za kredyt wiązany

Ustawa o kredycie konsumenckim zabezpiecza konsumenta również w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez sprzedawcę – jeśli wezwanie sprzedawcy do wykonania zobowiązania będzie bezskuteczne, konsument ma prawo skierować swoje roszczenia bezpośrednio do kredytodawcy (do wysokości udzielonego kredytu).

Udzielenie kredytu wiązanego nakłada również na kredytodawcę obowiązek przedstawienia konsumentowi informacji określonych w ustawie.

4a. Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów

AS Inbank traktował kredyty zawierane z konsumentami jako kredyty niewiązane. Gdy konsument odstąpił od umowy o kredyt, AS Inbank żądał od niego zwrotu udostępnionej kwoty, pomimo iż środki otrzymał sprzedawca, powołując się przy tym na postanowienia umowy, zgodnie z którymi po odstąpieniu środki ma zwrócić kredytobiorca.

4b. Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów

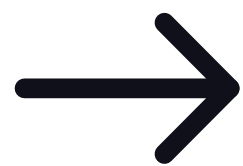
Konsekwencją powyższego były również brak przekazywania konsumentom informacji o prawie do dochodzenia roszczeń o wykonanie zobowiązania od kredytodawcy oraz wprowadzanie konsumentów w błąd co do rodzaju i cech produktu kredytowego oraz uprawnień przysługujących konsumentowi na mocy przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. Powyższe praktyki zostały uznane przez Prezesa UOKiK za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

5a. Wnioski

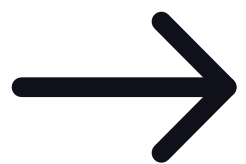
Po pierwsze w niniejszej sprawie została potwierdzona zasada, że o charakterze umowy nie decyduje jej nazwa, lecz jej treść – w tym przypadku nazwa kredytu nie przesądzała o jego charakterze.

Po drugie, rozliczenie kredytu wiążanego podlega szczególnym zasadom określonym w ustawie o kredycie konsumenckim: skuteczne odstąpienie od finansowanej umowy sprzedaży lub usługi działa również wobec kredytu, a konsument może żądać wykonania zobowiązania także od kredytodawcy, na warunkach określonych w ustawie.

5b. Wnioski

Podsumowując, kredyt wiązany zapewnia konsumentowi dodatkową ochronę, oczymuszą pamiętać przede wszystkim przedsiębiorcy stosujący takie rozwiązanie. Na przedsiębiorcach spoczywa obowiązek stosowania przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, w tym realizowania określonych obowiązków informacyjnych wobec konsumentów.

Compliance Insight

Mariusz Purgał

Partner

mariusz.purgal@kwkr.pl
+48 797 927 960

Jakub Miśkiewicz

Associate

jakub.miskiewicz@kwkr.pl
+ 48 512 410 025

Zapraszamy do kontaktu
